GEMEENTE HOORN

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1885404
Steller: J. van Oosterwijk
Datum commissie: 17-08-2021
Datum raadsvergadering: 21-09-2021

Team: ZS
Teammanager: Jean Paul Verbeek
Portefeuillehouder: M. van der Ven
E-mail: j.van.oosterwijk@hoorn.nl

Onderwerp
Voorstel tot wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling GGD HN t.b.v. Veilig Thuis NHN.

Voorgesteld wordt om Veilig Thuis NHN met ingang van 1-1-2022 onder te brengen in de Gemeenschappelijke Regeling GGD Hollands Noorden. Na een positief besluit door het algemeen bestuur van de GR GGD HN, vragen de 18 colleges in HNH om toestemming aan de gemeenteraden om de GR GGD HN te wijzigen volgens bijgaand ontwerp (bijlage 1).

Agendering
Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Ontwerp Gemeenschappelijke regeling GGD HN
2	Overzicht van wijzigingen GR GGD HN per 01-01-2022
3	Aanbiedingsbrief AB van de GGD HN
4	
5	

De raad besluit
Het college toestemming te verlenen de wijziging van de gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden (GR GGD HN) vast te stellen volgens bijgevoegd ontwerp (bijlage 1), met als doel Veilig Thuis onder te brengen in de GR.

Samenvatting
De wettelijke taken van Veilig Thuis zijn vanaf 2015 belegd bij GGD Hollands Noorden (GGD HN) via een dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor de 18 gemeenten in NHN. In 2019 is deze huidige vorm van governance geëvalueerd, waaruit naar voren kwam dat er met name op het gebied van sturing, afstemming en besluitvorming nadelen kleven aan de huidige situatie. U bent op 4 december 2019 middels een raadsbrief geïnformeerd over de uitkomsten van deze evaluatie en de voorgenomen vervolgstappen. De huidige DVO is eenmalig verlengd met één jaar en loopt af op 31 december 2021. Bureau HHM heeft in 2020 onderzocht naar de gewenste organisatievorm, en op basis hiervan geadviseerd Veilig Thuis toe te voegen aan de GR GGD HN. Het algemeen bestuur (AB) van de GGD HN heeft op 7 juli 2021 positief besloten over het toevoegen van de taak Veilig Thuis aan de gemeenschappelijke regeling[1]. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen dient voor het wijzigen van een regeling toestemming worden gevraagd aan de Gemeenteraad. Colleges kunnen na verkregen toestemming vervolgens overgaan tot wijzigen van de gemeenschappelijke regeling van de GGD HN. In bijlage 1 is het concept-ontwerp van de aangepaste regeling opgenomen, bijlage 2 geeft een overzicht van de voorgestelde wijzigingen.

[1] Aanbiedingsbrief AB GGD HN en conceptvoorstel tot wijzigen gemeenschappelijke regeling, GGD HN.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
Per 01-01-2022 verloopt de huidige dienstverleningsovereenkomst met Veilig Thuis. De wettelijke taken van Veilig Thuis moeten voor die tijd opnieuw worden geborgd.

Belang
Het inrichten en in stand houden van een meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling is een taak die onder de verantwoordelijkheid van de gemeente valt.

Centrale vraag
Ondersteunt de raad het besluit om Veilig Thuis onder te brengen in de GR van de GGD, waardoor onze inwoners de meest passende hulp kunnen blijven krijgen bij huiselijk geweld in afhankelijkheidsrelaties?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Kwetsbare inwoners en kinderen kunnen veilig leven en opgroeien. Daar waar hun veiligheid in afhankelijkheidsrelaties bedreigd wordt, worden signalen snel en adequaat beoordeeld en doorgeleid naar passende hulpverlening. Het beantwoorden van het borgingsvraagstuk van Veilig Thuis, en het reduceren van de bestuurlijke drukte dragen bij aan de doorontwikkeling van de veiligheidsketen.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Dit voorstel sluit aan bij een aantal van de zeventien wereldwijd vastgestelde Global Goals, een duurzame ontwikkelingsagenda waar gemeente Hoorn zich aan heeft gecommitteerd.

Global goal 05: Gelijke rechten voor mannen en vrouwen en empowerment van vrouwen en meisjes. Er wordt bijgedragen aan target 5.2: Alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes in de openbare en privésfeer uitroeien, ook vrouwenhandel en (seksuele) uitbuiting. Gemeenten zijn wettelijk verplicht een meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling in te richten (Veilig Thuis). Per 01-01-2019 is het een professionele norm om melding te doen bij Veilig Thuis als er vermoedens zijn van acute en structurele onveiligheid bij een gezin.

4. Kaders

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)
De Wmo stelt dat gemeenten een Veilig Thuis (VT) organisatie moeten hebben en beschrijft welke (wettelijke) taken VT moet uitvoeren. Het landelijke handelingsprotocol bepaalt voor het grootste deel de uitvoering van de taken. [2]

De Jeugdwet
Met de Jeugdwet is de jeugdzorg overgedragen naar de gemeenten. Hierin is onder meer vastgelegd dat gemeenten moeten voorzien in (preventieve) aanpak van kindermishandeling.

De Wet Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
Per 1 januari 2019 is het een professionele norm om melding te doen bij de VT organisatie als er vermoedens zijn van acute en structurele onveiligheid binnen een gezin. Deze meldcode geldt voor (zelfstandige) professionals uit de sectoren gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en justitie.

De Wet gemeenschappelijke regelingen

[2] Artikel 4.1.1. Wmo

Om de taken van VT onder te kunnen brengen in de gemeenschappelijke regeling (GR) van de GGD HN dient op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) de GR te worden gewijzigd. De Wgr stelt gemeenten, provincie en waterschappen in staat om samen te werken in publiekrechtelijke constructies. De wet bepaalt dat het college vooraf toestemming moet vragen aan de raad om een GR aan te gaan of te wijzigen. De raad kan door middel van een zienswijze controleren hoe de verantwoording van het college aan de raad is vastgelegd in de regeling, en hoe de raad toezicht kan houden.

De regiovisie Samen werken aan veiligheid 2020-2023
Deze visie is recent vastgesteld door de raden van de 18 gemeenten in NHN en vormt daarmee het kader voor de sturing op kwaliteit en inhoud.

5. Argumenten

De wijziging van de GR GGD HN om Veilig Thuis hierin onder te brengen is niet in strijd met het recht of algemeen belang. Tevens zijn er een aantal inhoudelijke argumenten om de governance van Veilig Thuis te wijzigen, die bijdragen aan het algemeen belang:

1. Opname van Veilig Thuis in de GR draagt bij aan een reductie van bestuurlijke drukte en complexiteit rondom beslissingen
De opname van Veilig Thuis in de GR draagt door de volgende zaken bij aan een reductie van bestuurlijke drukte en complexiteit:

- In het AB van de GGD wordt bij meerderheid van stemmen een beslissing genomen. Er is in tegenstelling tot de huidige constructie geen unaniem akkoord en aparte besluitvorming in alle 18 gemeenten nodig.
- Opname van Veilig Thuis in de GR GGD HN betekent dat alle bestuurlijke zaken, zoals kadernota, begroting, jaarrekening, bestuursrapportages en andere besluiten via de het reeds bestaande DB en AB-structuur van de GGD verlopen.
- Raden hebben twee keer per jaar de gelegenheid om invloed hierop uit te oefenen via zienswijzen.
- Na opname in de GR hoeft Veilig Thuis geen onderdeel meer te zijn van de portefeuille van de Bovenregionale Stuurgroep Specialistische Jeugdhulp (BSJ), waardoor de focus van de BSJ volledig op jeugd komt.

2. *Met Veilig Thuis in de GR wordt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling in de volle breedte aangepakt*

Met Veilig Thuis als volledig bestuurlijk onderdeel van de GGD HN wordt geweld in afhankelijkheidsrelaties in de volle breedte belegd. Dit komt de integraliteit van de aanpak en afstemming ten goede en hiermee worden de belangen van de inwoners beter bediend.

3. *De opname van Veilig Thuis in de GR bevordert de relationele continuïteit en inhoudelijke doorontwikkeling*

Door de taken van Veilig Thuis in de GR op te nemen wordt voortgebouwd op de bestaande relatie. Daarmee is er sprake van het behoud van relationele continuïteit en kan de doorontwikkeling van Veilig Thuis en de keten rondom huiselijk geweld en kindermishandeling worden doorgezet. De investeringen van gemeenten in Veilig Thuis en de GGD HN blijven behouden, zowel op het gebied van gemeentelijke toegangen als bij de ketenpartners.

4. *Er zijn aangescherpte prestatie indicatoren geformuleerd*

De samenwerking en doorontwikkeling worden onder meer gemonitord aan de hand van prestatie-indicatoren. Veilig Thuis werkt volgens landelijk vastgestelde handelingsprotocollen en beleid. Hoewel deze protocollen en beleid in combinatie met de onvoorspelbaarheid van de aantallen meldingen en (landelijke) beleidsmatige ontwikkelingen een openeinderegeling creëren waarop de invloed beperkt is, is om de kwaliteit van de dienstverlening van Veilig Thuis te monitoren een set Prestatie Indicatoren

opgesteld. De Prestatie Indicatoren zijn in samenwerking met contractmanagement, Veilig Thuis en de projectleiders van het project Geweld Hoort Nergens Thuis opgesteld. De Prestatie Indicatoren worden naar verwachting vanaf 2022 onderdeel van de begroting van de GGD HN en via de P&C-cyclus gemonitord. De betreffende indicatoren zijn opgenomen in bijlage 5.

5. Aansluiting GR op toekomstscenario kind- en gezinsbescherming
In maart 2021 is het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming naar de Tweede Kamer gestuurd. Dit toekomstscenario is een langetermijnvisie en biedt perspectief over hoe de jeugd- en gezinsbeschermingsketen er in de toekomst slimmer en effectiever uit kan zien. In dit scenario wordt een nieuwe positie voor Veilig Thuis in de keten geschetst. Op dit moment is nog onduidelijk op welke termijn deze veranderingen van kracht zullen worden. Indien het toekomstscenario wordt uitgerold en de positie van Veilig Thuis verandert, kan de positie van Veilig Thuis in de GR worden herzien.

6. Maatschappelijk draagvlak

De procedure en het voorstel zijn in gezamenlijkheid voorbereid en afgestemd met de 18 gemeenten in Noord-Holland Noord. De bijbehorende stukken en het besluit zelf zijn afgestemd en opgesteld in nauwe samenwerking met de portefeuillehouders van de betrokken gemeenten, de GGD en (het management van) Veilig Thuis, de financiële klankbordgroep van de GGD, het contractmanagement en de ambtelijke begeleidingscommissie VT, de projectleiders Geweld Hoort Nergens Thuis en de klankborgroep ervaringsdeskundigen (t.a.v. Prestatie Indicatoren) en juridische zaken. De gemeenteraden van de betrokken regio's hebben hun input geleverd door middel van interactieve regionale raadsledenbijeenkomsten.

7. Financiële consequenties

Verdeelsleutel en gemeentelijke bijdrage
Het voorstel om Veilig Thuis onder te brengen in de GR GGD heeft geen financiële gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage. De gemeentelijke bijdrage voor Veilig Thuis blijft gebaseerd op de huidige verdeelsleutel (50% beschikbaarheid/inwonersaantallen en 50% gebruik/aantal casussen). De verdeelsleutel wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van het aantal inwoners op 1 januari van het desbetreffende jaar en het totale aantal casussen van het jaar T-1.
Tevens ontvangen de gemeenten via de centrumgemeenten Alkmaar en Den Helder een bijdrage vanuit de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang (DUVO), een aangelegenheid van centrumgemeenten voor de bekostiging van Veilig Thuis. Jaarlijks wordt met de centrumgemeenten afgesproken wat de DUVO-bijdrage is.

Voorstel ondervangen financiële risico's
De financiële risico's bij Veilig Thuis zijn minder beïnvloedbaar en minder voorspelbaar dan andere taken van de GGD. De kosten van Veilig Thuis zijn grotendeels afhankelijk van het aantal meldingen dat binnenkomt en waarop Veilig Thuis haar dienstverlening wettelijk gezien moet inzetten. Het aantal diensten van Veilig Thuis is hierdoor grotendeels een gevolg van (nauwelijks te beïnvloeden) maatschappelijke ontwikkelingen en heeft in zekere zin een 'open eind'. Om dit mogelijke risico op te kunnen vangen heeft het Algemeen Bestuur van de GGD op 7 juli 2021 de opdracht gegeven aan het Dagelijks Bestuur hiervoor een voorstel te ontwikkelen. De uitwerking van dit voorstel, gedacht wordt aan een egalisatiereserve, die op verschillende wijze kan worden gevormd, wordt binnen de bestaande kaders met inachtneming van de zienswijzen van de gemeenteraden, ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voorgelegd.

8. Communicatie

De wijziging treedt in werking op de dag na publicatie in het Gemeenteblad. De gemeente Alkmaar draagt zorg voor de publicatie.

9. Realisatie

Na positief besluit van de raad, neemt het college het definitieve besluit de wijziging van de GR GGD HN vast te stellen.

Hoorn,

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris, de burgemeester